

ENS ALIMENTEM... IGUAL?

Amb aquesta activitat treballarem

La desigualtat mundial en matèria d'aliments.

La cooperació i el treball en equip.

Els ODS 1,2 i 12.

Durarà

Una sessió.

Necessitarem

Llapis de colors, cinc per grup (vermell, blau, groc, marró i verd)

Fitxes de treball per als grups.

Plantilla de quadres d'organització dels menjars.

Fitxes i imatge de l'annex

Cicles 2, 3

Consideracions prèvies

Dividir l'alumnat en grups que representaran els països del món, agrupats segons l'Índex de Desenvolupament Humà (IDH). Per facilitar aquesta divisió davant la variabilitat d'alumnat de cada classe, proposem fer-ho de dues maneres diferents, sempre intentant reflectir el percentatge de població dels grups de països que expressa la taula 1:

- Dividir l'alumnat en quatre grups, amb un nombre de persones en cada grup proporcional a la població de les quatre divisions del IDH. Columna quarta de la taula 1.
- Fer 10 grups en els quals es reparteix l'alumnat. El nombre de grups és proporcional a la població dels països en les quatre divisions del IDH. Estan reflectits en la columna cinquena de la taula 1.

Una vegada decidit el nombre de grups en què es dividirà la classe, imprimir, si pot ser en A3, la plantilla de quadres per a cadascun.

Taula 1

Classificació IDH	Denominació en l'activitat	Número habitants		Número de grups
		en milions	% població mundial	
Molt alt (66 països)	A	1.439	19%	2
Alt (52 països)	B	2.379	32%	3
Mitjà (36 països)	C	2.733	37%	4
Baix (32 països)	D	926	12%	1

Els quadres que poden acolorir els grups representen la quantitat d'aliments disponibles per a les persones en cadascun d'aquests països.

Les dades sobre la quantitat d'aliments estan tretes de la informació de la FAO en la seva web FAOSTAT. Tots són del 2019, els últims disponibles.

Encara que el tema d'aquesta activitat són els aliments, les diferències que es manifesten ens parlen també de desigualtat en el repartiment, generalment motivada per la desigualtat en el repartiment de les rendes.

Desenvolupament

Repartir les fitxes de treball, procurant que els diferents grups no sàpiguen les quantitats d'aliments de què disposen els altres. Demanar que llegeixin les instruccions en cada grup. Comentar i aclarir perquè tothom entengui el que han de fer. Una vegada que estigui tot clar, cada grup fa el seu treball, procurant que s'acordi en grup com repartir els aliments.

Una vegada que tots els grups han realitzat la seva fitxa, es recolliran i es penjaran en un lloc visible.

Una persona de cada grup explica els quadres d'aliments de què disposaven i com els han repartit.

Cal reflexionar

En acabar, reflexionar a partir de preguntes com aquestes:

- Què és el primer que crida l'atenció en veure els quadres emplenats pels grups?

- A algun dels grups li ha estat difícil distribuir els seus aliments?, per què?

- Us sembla just el repartiment d'aliments que s'ha fet?

- A quin país o a quin continent creieu que pot representar el vostre grup?

Deixar que ho comentin, i a continuació explicar els països que representaven els diferents grups que s'han fet a la classe.

- Analitzar com es distribueixen els diferents tipus d'aliments en els diversos grups de països. Què ens crida l'atenció sobre aquesta distribució?

- Penseu que algun dels grups tenia aliments de sobres? I a algun n'hi faltaven? Què us suggereix això?

- Quin us sembla el grup més equilibrat?

Per a tancar la reflexió, visualitzar la imatge "Cereal necessari per a produir 1 Kg. de..."

- Éreu conscients de la quantitat de cereals que es necessiten per alimentar el bestiar i produir un quilo de carn?

- Observant els quadres que heu emplenat: Sou conscients de la quantitat de carn que consumim als països de desenvolupament humà molt alt?

Fixeu-vos en les fitxes que representen als països de IDH Mitjà i Baix, i en el lloc que ocupen els cereals en la seva alimentació. Sorgeixen d'aquí dues reflexions:

- Sou conscients de la quantitat de cereals que es podrien destinar a l'alimentació humana si no consumíssim tanta carn en altres grups de països?

- Donada la importància dels cereals en la seva alimentació, què creieu que passaria en cas d'una pujada mundial dels preus d'aquesta mena d'aliments?

GRUP A

A la plantilla heu d'acolorir, segons el color del tipus d'aliment corresponent, els quadres dels que disposeu durant els diferents àpats del dia.

Aliment	Color	Número de quadres a acolorir
Cereals	Groc	22
Fruites i hortalisses	Verd	31
Proteïnes animals (Carn i ous)	Vermell	15
Llet i làctics	Marró	26
Peix	Blau	4

IMPORTANT:

Heu d'acolorir la totalitat dels quadres dels quals disposeu, ni més, ni menys.
Atenció!!! Un quadre vermell no equival a una peça de carn, ni un quadre verd a una peça de fruita, per exemple. No feu la distribució dels colors pensant d'aquesta manera.

GRUP B

A la plantilla heu d'acolorir, segons el color del tipus d'aliment corresponent, els quadres dels que disposeu durant els diferents àpats del dia.

Aliment	Color	Número de quadres a acolorir
Cereals	Groc	25
Fruites i hortalisses	Verd	35
Proteïnes animals (Carn i ous)	Vermell	10
Llet i làctics	Marró	13
Peix	Blau	3

IMPORTANT:

Heu d'acolorir la totalitat dels quadres dels quals disposeu, ni més, ni menys.
Atenció!!! Un quadre vermell no equival a una peça de carn, ni un quadre verd a una peça de fruita, per exemple. No feu la distribució dels colors pensant d'aquesta manera.

GRUP C

A la plantilla heu d'acolorir, segons el color del tipus d'aliment corresponent, els quadres dels que disposeu durant els diferents àpats del dia.

Aliment	Color	Número de quadres a acolorir
Cereals	Groc	26
Fruites i hortalisses	Verd	25
Proteïnes animals (Carn i ous)	Vermell	5
Llet i làctics	Marró	6
Peix	Blau	3

IMPORTANT:

Heu d'acolorir la totalitat dels quadres dels quals disposeu, ni més, ni menys.

No cal completar tots els àpats, podeu descartar-ne algun.

Atenció!!! Un quadre vermell no equival a una peça de carn, ni un quadre verd a una peça de fruita, per exemple. No feu la distribució dels colors pensant d'aquesta manera.

GRUP D

A la plantilla heu d'acolorir, segons el color del tipus d'aliment corresponent, els quadres dels que disposeu durant els diferents àpats del dia.

Aliment	Color	Número de quadres a acolorir
Cereals	Groc	25
Fruites i hortalisses	Verd	16
Proteïnes animals (Carn i ous)	Vermell	3
Llet i làctics	Marró	4
Peix	Blau	1

IMPORTANT:

Heu d'acolorir la totalitat dels quadres dels quals disposeu, ni més, ni menys.

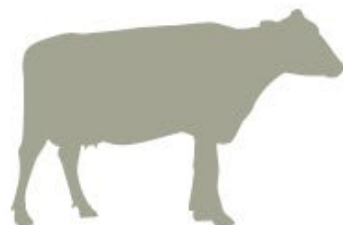
No cal completar tots els àpats, podeu descartar-ne algun.

Atenció!!! Un quadre vermell no equival a una peça de carn, ni un quadre verd a una peça de fruita, per exemple. No feu la distribució dels colors pensant d'aquesta manera.

PLANTILLA d'organització dels àpats																				
Desdejuni																				
Esmorzar																				
Dinar																				
Berenar																				
Sopar																				

PLANTILLA d'organització dels àpats																				
Desdejuni																				
Esmorzar																				
Dinar																				
Berenar																				
Sopar																				

CEREAL NECESSARI PER PRODUIR 1 KG DE



Carn de vacum

16Kg



Carn de porc

6Kg



Carn de gall dindi

4Kg



Carn de pollastre

3Kg



Pa

0,75Kg

Dades obtingudes de diferents fonts

AIGUA, DRET UNIVERSAL?

Amb aquesta activitat treballarem

La millora de la comprensió de conceptes a través de la realització de relacions entre ells.

Els ODS 1, 3 i 6.

Durarà

Una sessió

Cicles 1, 2, 3

Consideracions prèvies

L'aigua potable és un element essencial en la nostra vida, però, malgrat ser un dret universal, milions de persones en el món no tenen accés a ella. En aquesta activitat es treballa la relació de causa-efecte entre l'aigua i una sèrie d'elements que tenen a veure amb el dia a dia i els drets de les persones. Volem centrar-ho, especialment, en el de la salut. Com a pas previ, per ajudar especialment en els cursos inferiors, proposem el visionat del següent [vídeo](#).

Desenvolupament

Dividir la classe en cinc grups. Projectar el vídeo. A continuació, escriure a la pissarra o projectar el quadre annexat. Preguntar si hi ha algun concepte que no s'entengui per tal d'explicar-lo.

Demandar als nens i les nenes que, en els seus grups, busquin conseqüències, tant en positiu com en negatiu, a les situacions que se'ls presenten, però sempre han de justificar adequadament el que posin. Deixar un temps perquè els grups treballin. Després, perquè tots els grups puguin participar en la posada en comú, cadascun d'ells visibilitza una de les situacions i explica les conseqüències que han plantejat en el grup. Si quan han acabat, algun grup ha plantejat altres conseqüències, les comenta.

Una cop completada tota la ronda, reflexionar sobre el sentit de l'activitat a través de preguntes com:

- Us ha resultat fàcil treure les connexions entre les situacions i les seves conseqüències?
- Què us ha cridat més l'atenció? Per què?
- Éreu conscients de les relacions causa-efecte que es donen amb l'aigua?
- Éreu conscients de la importància que pot tenir l'aigua en les nostres vides?

Quadre per a la reflexió

Ens centrarem ens les llars que no tenen aigua.
Què ens passaria si...?

Situació	Conseqüències
No tenim aigua potable per beure i cuinar...	
No tenim aigua per rentar i netejar-nos ...	
No plou el necessari ...	
L'aigua potable és a uns kilòmetres de distància ...	
El riu del costat de casa nostra està contaminat ...	

Com a recolzament per a la reflexió que intenta esbrinar les conseqüències, tenim aquests elements.

- A. Malalties
- B. Infeccions
- C. Neteja i desinfecció
- D. Producció agrícola i ramadera
- E. Pèrdua d'hores d'escola

FITXA DE LECTURA AQUESTA HISTÒRIA ÉS LA PERA

Amb aquesta activitat treballarem

Conscienciar sobre el malbaratament d'aliments.

Durarà

Una sessió.

Necessitarem:

Conte "Aquesta història és la pera" ([enllaç](#)).

Cicles: 2, 3

Consideracions prèvies:

Visibilitzar les il·lustracions del conte, perquè serveixin de suport a l'hora de narrar la història.

Desenvolupament

Prova d'atenció (opcional, depenent de l'edat de la classe)

En finalitzar la lectura, i depenent de l'edat de la classe, podem iniciar una ronda de preguntes per a assegurar-nos que han comprès el seu contingut.

Hauran de respondre si les següents afirmacions són Certes o Falses:

- A la nostra protagonista no li agrada ser un aliment.
- L'aspecte de les peres no és important perquè les triïn.
- Passa molt temps a la nevera de la casa.
- Els nens la trien abans que els batuts.
- Molts aliments es passen setmanes dins la nevera sense ser menjats.
- Abans d'una gran compra, a la casa acaben amb el que tenen a la nevera.
- Amb una minestra de verdures final, la nostra protagonista compleix el seu somni.

Cal reflexionar

Reflexionar sobre el contingut del conte, a partir de preguntes com aquestes:

- Per què són descartades algunes peres abans d'arribar a les botigues? Creieu que això té sentit?
- Com creieu que se senten aquestes fruites i verdures?
- Penseu en el treballat en la primera part de l'activitat: us serveix per a posar-vos en el lloc dels aliments que són descartats?
- Hi ha dos moments del conte en què apareixen exemples de malbaratament d'aliments? Recordeu els detalls de tots dos?
- Quins són els motius que fan que aquests aliments acabin a les escombraries?
- Són conscients a la casa que estan malgastant aliments?
- Surt barat malgastar aliments?
- Alguna vegada heu vist a casa com es tiraven aliments a les escombraries?, I en el col·legi o en algun altre lloc?

AQUESTA HISTÒRIA ÉS LA PERA

No m'ho podia creure, les meves hores d'entrenament per estar perfecta i la meva atenció per rebre els rajos del sol començaven a donar els seus fruits:

—Aquest vestit verd em queda genial! —vaig pensar mentre contemplava el meu reflex en una gota de rosada.

A l'horta sempre vaig destacar pel meu intens color, la meva lluentor i les meves corbes perfectament definides. La pera ideal, la que totes les fruïteries voldrien tenir, la que totes les persones desitjarien menjar.

Perquè jo sempre vaig tenir clar el meu futur, el paradís somiat de qualsevol aliment: ser menjat per una persona.

Sí, ho heu llegit bé! Per a una pera, el mateix que per a la resta dels aliments, aquesta és la raó de la nostra existència. Som absolutament necessaris en el cicle de la vida, imprescindibles perquè altres éssers vius puguin formar-se, nodrir-se, viure! Pot haver-hi alguna cosa més important?

No obstant això, no tot era alegria per a les fruites i verdures, ja que moltes no eren elegides per ser enviades a les botigues, només per tenir algun petit cop, una forma diferent a la de la majoria o una pell menys brillant.

I el pitjor, tampoc eren destinades a alimentar als animals, ni anaven a fàbriques de conserves... anaven a parar directament a l'abocador!

Tota l'aigua que les havia regat, l'energia que s'havia gastat per transportar-les, l'esforç dels agricultors que les havien conreat... tot això llençat a les escombraries!

Però jo, mentre creixia i m'engreixava, no pensava en aquestes coses. Estava destinada a alimentar a una persona i amb il·lusió esperava a l'arbre el moment de la collita, al costat de les meves altres companyes.

Tanmateix, un cop arribat el moment esperat, les coses no van ser com havia imaginat; ens van arrencar de l'arbre sense cap cura, vam fer un llarg viatge en una incòmoda caixa totes amuntegades i, en arribar a la nostra destinació, vam ser descarregades sense massa miraments.

Després d'una sèrie de dutxes amb aigua freda d'allò més desagradables, va començar el procés de selecció. Jo vaig anar passant totes les proves. No va anar així per a algunes de les meves altres companyes les quals van ser carregades en contenidors i portades a l'abocador.

A mi em van qualificar amb la millor nota possible: Pera Suprem. Això m'obria les portes de les tendes més exclusives. I així va ser.

El grup d'afortunades al qual jo pertanyia, va ser portat a "La Botiga del Gourmet", una de les més selectes del país, amb cinc cistelles a la Guia Miguelín!

Allí vam conèixer amb les millors fruites i verdures de temporada:

—Ambient exclusiu, climatitzat, per conservar millor totes les nostres qualitats —deia una patata.

Prestatgeries de disseny i un botiguer que ens manejava amb guants blancs. Allò era vida! Aquesta etapa va ser estupenda, cadascuna posava la seva millor cara perquè ens triessin. Un dia em va tocar a mi. Molt contenta, em van portar al costat d'altres fruites en una bossa de paper.

Quan vam arribar a la casa, vaig veure amb alegria que hi havia nens:

—Què bé, podré contribuir al seu creixement amb totes les meves vitamines! —vaig pensar.

A algunes les van col·locar en el fruïter, però a mi em van ficar directament a la nevera. Allí, fresqueta, em conservaria perfecta fins al moment de menjar-me.

Cada dia, la nevera s'obria, però no em triaven i, encara que no estava nerviosa, vaig començar a parar l'orella en les converses dels altres. Allí dins, no tothom estava content. Hi havia molts aliments que portaven allà temps, i començaven a desanimar-se. Allò era nou per a mi, comprar aliments i no consumir-los?

Vaig conèixer les components d'una minestra tancades en un pot de vidre, i per senyals vaig poder entendre que, després d'anar a la taula i no ser menjades, les havien ficat allí feia més d'una setmana!

I em vaig fixar en el venerable flascó de kètxup, Jenzi es deia, obert feia deu mesos! —És una mica artificial i passat de sucre, però amb mi faria bona parella. —em va comentar una salsitxa que portava també un temps a la nevera.

Jo, la veritat, estava decebuda amb els nens de la casa.

Sempre que obrien el frigorífic, anaven directes a algun batut o iogurt. Increïblement, el meu bell color verd no semblava ser un atractiu per a ells.

Veient tot això, vaig comprendre per què aquests productes queien malament a tothom. Sempre sortien poc després d'arribar, i això que no tenien ni la meitat de nutrients que els aliments frescos i estaven plens de conservants! Així n'estaven ells d'orgullosos!

Però el pitjor va arribar un dia, en escoltar les persones de la casa com planejaven fer una gran compra.

Els més antics es van posar molt nerviosos i el pobre Jenzi es va posar a tremolar:

—D'avui no passo, segur que porten un pot nou.

—Per què us poseu tan nerviosos per la "gran compra"? Què significa? —vaig preguntar.

—Significa que les persones es dediquen a comprar un munt de productes nous i ni tan sols miren aquí dins abans de fer-ho. Quan tornen, han de deixar espai per als nous, i és clar, els que portem aquí un temps... —va dir amb tristesa una llauna de paté oberta.

—D'acord, però llavors, us trauran per menjar-vos! —vaig comentar animada.

Molts em van mirar amb tristesa i ningú no va dir res.

La tarda va passar amb un ambient molt tens a la nevera, tothom estava nerviós.

Quan per fi vam sentir sorolls i van obrir la porta, va passar el que m'havien explicat.

Van començar a ficar en el frigorífic moltes coses noves i a emportar-se algunes de les més antigues: el pot amb la minestra, la salsitxa, també a Jenzi.

—Adéu noies! —va dir amb tristesa— han portat un nou flascó de kètxup.

Jo estava espantada, i assistia encongida a l'espectacle, intentant no cridar l'atenció.

Com que van deixar la porta mig oberta, vaig veure una cosa que em va gelar el suc: els llençaven a tots a les escombraries!

Llavors, aquest era el final dels aliments que ningú no es menjava! No podia entendre com, en aquella casa, seguien comprant uns aliments i alhora llençant uns altres a les escombraries.

Aquella nit vaig dormir malament perquè començava a estar preocupada pel meu futur. Ara sentia el que era ser rebutjada. Jo sempre havia estat una elegida, i encara que per a moltes de les meves companyes havia estat diferent, fins a aquell moment, no m'havia parat a pensar en això i a posar-me en el seu lloc.

Al matí següent, vaig parlar amb els aliments que, com jo, portaven uns quants dies a la nevera sense que ningú ens fes cap cas:

—La nostra situació és crítica. Anit vaig veure com llençaven a les nostres amigues a les escombraries.

En la cara de totes es podia veure la por.

—Hem de fer alguna cosa per cridar l'atenció quan obrin la porta —vaig afegir.

—Hem d'aconseguir que els nostres principals competidors, els aliments acabats de comprar, quedin en un segon pla. Els hem de convèncer que a la part de darrere de la nevera s'està molt més fresc i còmode. —va comentar la pastanaga.

—Hem de col·locar-nos davant perquè sigui a nosaltres a qui vegin quan obrin la porta —va afegir la llauna d'olives. I sense pensar-s'ho gaire, es va recolzar amb el seu millor posat en un enciam. De seguida dues pastanagues i mig tomàquet van seguir el seu exemple.

—Si quan vegin aquesta escena no s'animen a fer una amanida, em rendeixo!, —vaig dir.

En aquell moment, vam sentir fora de la nevera...

—Avui a l'escola ens han explicat que al món hi ha moltes persones que pateixen fam i que nosaltres no pensem de llençar menjar a les escombraries, però nosaltres no llencem el menjar, oi papa?

Es va obrir la porta i va aparèixer el pare mirant-ho tot:

—És clar que no, filla, aquí...ehem! mireu de no llençar res... —va dir amb un posat de circumstàncies, i després d'un segon va afegir:

—I perquè vegis, avui serem creatius! Prepararem el sopar utilitzant com a ingredients tots els aliments que tenim oblidats a la nevera. No podem deixar que acabin a les escombraries! Farem una amanida abans que aquestes verdures es facin malbé, i per a postres una macedònia de fruites!

Tots ens sentíem molt contents. Havíem estat a punt d'acabar a les escombraries, però ens havíem salvat!

I aquesta història acabarem, amb la cançó que cantarem, perquè si tu l'has comprès, has de difondre el que n'has après:

Posa-li música a aquest rap
per frenar el malbaratament.
Cada dia, munts d'aliments
tenen aquest trist final.
És un malbaratament injust,
cal que pensem aquest abús!
Moltes persones no es poden alimentar,
mentre nosaltres no pensem de malgastar.

Abans del menjar tirar,
pensa en el mal que pots causar.

Litres d'aigua per a regar cultius,
tractors expulsant gasos nocius.
Tant menjar que s'ha produït
i molt d'ell no l'has fruit.
Sigues responsable,
pensa també en l'altre,
que així aquest planeta
serà més habitable.

Abans del menjar tirar,
pensa en el mal que pots causar.

Abans del menjar tirar,
pensa en el mal que pots causar.

CADENA DE MALBARATAMENT

Amb aquesta activitat treballarem

Fases i actors involucrats en el desaprofitament d'aliments.

Conscienciació enfront del malbaratament d'aliments.

Responsabilitat com a consumidors.

Els ODS 2, 12, 14 i 15.

Durarà

Una sessió

Necessitarem

L'ideal seria utilitzar aliments de plàstic. En cas de no poder ser, poden utilitzar-se pilotes o peces de construcció, qualsevol cosa amb una certa grandària que ajudi en una activitat que és essencialment visual. Considerem que el mínim adequat serien 45 peces.

Cicles: 2, 3

Consideracions prèvies

Segons el nombre de peces que s'utilitzin variaran les quantitats a posar. Per a 45 com recomanem, les quantitats serien les següents:

Es tiren a les escombraries 1/3 dels aliments, és a dir 15 peces.

La quantitat de peces d'aliments que tirarà cadascun/a de les baules de la cadena alimentària dependrà del percentatge reflectit en la següent llista¹.

Producció: 2 peces (11%).

Processament i distribució: 3 peces (19%).

Venda: 1 peça (5%).

Serveis alimentaris (restaurants, cuines d'hospitals, de col·legis, etc.): 2 peces (12%).

Llars: 8 peces (50%).

Deixem en blanc les targetes de l'annex per si es varien les quantitats de peces.

Desenvolupament

Escrivim en la pissarra el nom de cadascun dels actors de la cadena:

Producció – Processat/transport – Vendes (detallistes i majoristes) – Consumidor, i expliquem al grup, que reflexionarem sobre la quantitat d'aliments que acaben a les escombraries al llarg del procés que va des que són produïts fins que són consumits.

Posem les peces sobre la taula.

Demanem a cinc persones que ens ajudin² i els col·loquem a un costat de la taula. Lliurem les targetes de l'annex³ als/les col·laboradors/es.

Els demanem a cadascun/a que agafi del munt i tiri a les escombraries el nombre de peces de fruita que posa en la seva targeta, sense dir quin paper representa.

Una vegada que tots/es han acabat, posem en un munt les peces que queden sobre la taula i aboquem al costat la paperera, recordant que aquests són els aliments que han acabat a les escombraries al llarg de tot el procés.

¹ Fuente: Fusión 2016 los datos se refieren a UE28

² Nos referimos a éstos como **colaboradores/as** a partir de ahora

³ Procurando que no estén en el mismo orden que hemos puesto en la pizarra: Producción – Procesado/Transporte – Venta – Servicios alimentarios – Hogares

Cal reflexionar

En acabar, reflexionar amb preguntes com aquestes.

- Els demanem que comparin tots dos munts, en aquest moment els expliquem el percentatge que representen i que porta al fet que a Europa tirem a les escombraries un terç dels aliments que es produeixen. Què sentim en conèixer les xifres del desaprofitament total d'aliments?
- Reprenem l'escrit a la pissarra, recordant el nombre de peces tirades per cadascun/a dels col·laboradors/es: A quina part de la cadena d'alimentació creieu que representa cadascun/a? Després de deixar que opinin, demanar que els/les col·laboradors/es diguin quins actors de la cadena representaven.
- Ens han sorprès les quantitats que ha tirat cadascun/a?
- Dins de la cadena malbaratament qui són els que més malgasten? Ens ha sorprès que siguem les llars els que més menjar tirem a les escombraries?
- Som conscients de la importància que tenim com a consumidors a l'hora de malgastar tant de menjar?

Ets el/la productor/a:

RETIRA ____ PECES

**Ets l'empresa encarregada del
processament i distribució:**

RETIRA ____ PECES

**Ets l'encarregat/da de vendre els
productes:**

RETIRA ____ PECES

Ets un restaurant:

RETIRA ____ PECES

Ets el consumidor/a:

RETIRA ____ PECES

DESAPROFITAMENT D'ALIMENTS

Amb aquesta activitat treballarem

Responsabilitat enfront del desaprofitament d'aliments.

Responsabilitat com a consumidors.

Pautes per evitar tirar aliments.

Els ODS 2, 12, 14 i 15.

Durarà

L'activitat està pensada per a realitzar-se al llarg d'un temps, almenys, una setmana.

Necessitarem

Dades sobre el desaprofitament d'aliments i plantilles de recerca.

Vídeos per al seu visionat a classe:

["La petjada del desaprofitament d'aliments"](#) i ["La petjada del desaprofitament d'aliments 2"](#) tots dos de la FAO.

["El desaprofitament"](#) patrocinat per WWF

Cicles: 1, 2, 3

Desenvolupament

1a fase.

Dividir la classe en grups. Lliurar a cada grup còpies de la "Fitxa de Seguiment" perquè s'organitzin i, durant una setmana, prenguin notes del desaprofitament d'aliments en el seu entorn. Investigar especialment:

- En el centre educatiu, tant durant l'esbarjo com si hi ha menjador.
- Quan ens reunim (aniversaris, festes...)
- Quan sortim a menjar fora (hamburgueseries, pizzeries, restaurants...)
- Parcs dels voltants

2a fase.

Passada una setmana, les persones de cada grup posen en comú els resultats de la seva recerca, apuntant:

- Tipus d'aliments que es malgasten en major quantitat. Anar fent un recompte per posar en comú el que han trobat totes les persones del grup en forma d'una dada més concreta.
- Principals motius que han fet que aquests aliments acabin a les escombraries. Posar en comú i veure si hi ha algun motiu que destaquï per sobre dels altres. Quan cada grup hagi acabat el seu treball, es farà una posada en comú, prenent nota a la pissarra. Així es podran veure fàcilment les coincidències entre els grups.

Cal reflexionar

Posar en comú en gran grup els resultats i anar reflexionant sobre això:

- Us ha resultat difícil realitzar la recerca? Per què?
- Quin és el lloc en el qual es realitza més desaprofitament d'aliments?
- Què us ha cridat més l'atenció del que s'ha malgatat?

- Al realitzar la posada en comú en gran grup sobre el que es malgasta, us sorprenen els resultats?

- Igual que ens consciencien de la importància de no malbaratar energia o aigua, no hauríem de fer el mateix amb el menjar?

- De quina manera pot afectar la vida d'altres persones aquest desaprofitament?

- Ens hem plantejat si el nostre excés pot significar que uns altres consumeixin menys?

Per acabar, veure algun o tots els vídeos proposats, detenint-se quan sigui necessari i resolent els dubtes que puguin sorgir perquè es compregui tot el contingut.

Amb els resultats d'aquesta activitat, incloent-hi la reflexió, passem a les activitats "Fent campanya 1 i 2".

Plantilles d'investigació

FITXA DE SEGUIMENT			
Lloc: indicar on s'han localitzat els aliments desaprofitats (papereres, menjador...)			
Quantitat: anotar el tipus d'aliments desaprofitats i les quantitat aproximades			
Data	Lloc	Tipus aliment/Quantitat	Observacions

MALBARATAMENT ALIMENTARI A CASA

Amb aquesta activitat treballarem

Responsabilitat enfront del malbaratament d'aliments.

Responsabilitat com a consumidors.

Pautes per evitar tirar aliments.

Els ODS 2, 12, 14 i 15.

Durarà

L'activitat està pensada per a realitzar-se al llarg d'un temps, almenys, una setmana.

Necessitarem

Dades sobre el malbaratament d'aliments i plantilles d'investigació.

Vídeos per al seu visionat a classe:

["La petjada del desaprofitament d'aliments"](#) i ["La petjada del desaprofitament d'aliments 2"](#) tots dos de la FAO.

["El desaprofitament"](#) patrocinat per WWF

Cicles 2, 3

Consideracions prèvies

L'objectiu d'aquesta activitat no és, evidentment, aconseguir un mesurament exacte de la quantitat d'aliments que es malgasten en una setmana en les llars de l'alumnat, una cosa estadísticament molt complexa, sinó acostar-los a la realitat del malbaratament i que reflexionin sobre això a partir del que experimentin en primera persona durant la seva recerca.

Desenvolupament

Explicar l'activitat: lliurar a cada nen/a una Plantilla d'Investigació i repassar el seu contingut en gran grup per a assegurar-nos que tots/es han entès què han de fer: hauran d'anar anotant durant una setmana els aliments que es tiren a les escombraries a les seves llars i el motiu pel qual es rebutgen. Passada una setmana i després que tots/es hagin completat la seva investigació, dividir la classe en grups de 4 o 5 perquè les persones de cada grup posin en comú els resultats obtinguts en la seva recerca, apuntant:

- Tipus d'aliments que es malgasten en major quantitat. Anar fent un recompte per posar en comú el que han trobat totes les persones del grup en forma d'una dada més concreta.
- Principals motius que han fet que aquests aliments acabin a les escombraries. Posar en comú i veure si hi ha algun motiu que destaquï per sobre dels altres.

Quan cada grup hagi acabat el seu treball, es farà una posada en comú, prenent nota a la pissarra. Així es podran veure fàcilment les coincidències entre els grups.

Cal reflexionar

Posar en comú en gran grup els resultats i anar reflexionant sobre això:

- Us ha resultat difícil realitzar la recerca? Per què?
- Què us ha cridat més l'atenció del que s'ha malgastat a les vostres cases?
- En realitzar la posada en comú en gran grup, us sorprenen els resultats?

S'assemblen unes llars a les altres?

Per a acabar, veure algun o tots els vídeos proposats, detenint-se quan sigui necessari i resolent els dubtes que puguin sorgir perquè es compregui tot el contingut.

Amb els resultats d'aquesta activitat, incloent-hi la reflexió, passem a les activitats "Fent campanya 1 i 2".

Plantilla d'investigació

DIA	Aliments malgastats	Motiu*	Lloc	Quantitat aproximada
Dilluns				
Dimarts				
Dimecres				
Dijous				
Divendres				
Dissabte				
Diumenge				

* **Motius:** **A** Ha caducat, **B** S'ha fet malbé, **C** En sobra (per haver-ne fet massa) **D** Sobra (per no haver-se menjat) **E** Altres (especificar)

FENT CAMPANYA 1

Amb aquesta activitat treballarem

Responsabilitat enfront del malbaratament d'aliments.
Responsabilitat com a consumidors.
Pautes per evitar tirar aliments.
Realització d'una campanya informativa.
Els ODS 2, 12, 14 i 15.

Durarà

La durada dependrà de les necessitats.

Necessitarem

Informació extreta de les activitats "Desaprofitament d'aliments" i "Malbaratament alimentari a casa".
Fulls de treball de l'Annex.
Vídeos per al seu visionat a classe:
["La petjada del desaprofitament d'aliments"](#) i ["La petjada del desaprofitament d'aliments 2"](#) tots dos de la FAO.
["El desaprofitament"](#) patrocinat per WWF

Cicles: 1, 2, 3

Consideracions prèvies

En cas que no s'hagin realitzat les activitats "Desaprofitament d'aliments" i "Malbaratament alimentari a casa", és important el visionat dels vídeos que proposem.

Desenvolupament

1ª fase

En cas de no haver-se vist abans, projectar els vídeos, detenint-se quan sigui necessari i resolent els dubtes que puguin sorgir perquè es comprengui tot el contingut.

Dividir la classe en grups i explicar l'activitat a realitzar:

"Hem vist l'important que és el desaprofitament d'aliments i la responsabilitat que tenim els/les consumidors/es en aquest tema. Som una baula més en la cadena de la injustícia de la fam. Hem d'adoptar una postura responsable, prendre partit, actuar, perquè és a la nostra mà canviar les coses.

Els grups heu de pensar accions concretes que ens permetin acabar amb el malbaratament d'aliments en el nostre entorn, elaborant un decàleg amb els passos més importants a seguir".

Repartir els fulls de treball i deixar que els grups elaborin el seu decàleg. Quan tots els grups tinguin les seves accions acabades, una persona de cada grup explica la seva proposta. Reflexionar sobre els seus continguts, de manera que siguin el més adequats i pràctics possible.

2a fase

Ara crearem una "Campanya de Difusió" amb l'objectiu que el missatge dels decàlegs arribi al major nombre de persones possible, tant entre l'alumnat del centre, com en altres espais: amics i amigues, famílies, etc.

- Per això, cada grup haurà de plasmar el missatge de la manera que consideri (cartells, imatges, vídeo, àudio, ...), sent el més creatius possible. En aquest sentit, una acció podria ser la creació d'imants de nevera amb missatges per tal de cridar la nostra atenció sobre els aliments que guardem en ella, per evitar que es facin malbé i hàgim de tirar-los.
- El missatge haurà d'incloure alguna reflexió sobre el malbaratament d'aliments i els punts del decàleg elaborat. Han de plantejar una sèrie d'advertiments i missatges curts i fàcils de difondre, amb l'objectiu d'informar i sensibilitzar

Una vegada fets els adhesius hauran de distribuir-los entre els seus familiars i amics perquè els utilitzin i reduir el desaprofitament.

Full de treball

Quines accions suggerim?

Heu de fer un decàleg amb accions concretes per evitar el desaprofitament d'aliments. Han de ser accions fàcilment aplicables i que ajudin a fer canvis reals en el comportament de les persones; penseu en vosaltres mateixos/es i en el vostre entorn.

Temes que heu de reflexionar per fer el decàleg.

El nostre tipus de dieta: hàbits de consum enfocar-ho cap al consumisme excessiu més enllà de les necessitats. El que mengem té un impacte important sobre el medi ambient i sobre la capacitat de les persones que pateixen fam per accedir a aliments.

Desaprofitament d'aliments: aquest punt és clau, ja que els consumidors malgastem, per diverses raons, una gran quantitat d'aliments. És important conèixer les causes del desaprofitament d'aliments en el nostre propi entorn i buscar les accions pràctiques que ens permetin lluitar contra aquest problema.

FENT CAMPANYA 2 XARXES SOCIALS

Amb aquesta activitat treballarem

Responsabilitat enfront del malbaratament d'aliments.
Responsabilitat com a consumidors.
Pautes per evitar tirar aliments.
Realització d'una campanya informativa en XXSS.
Els ODS 2, 12, 14 i 15.

Durarà

La durada dependrà de les necessitats.

Necessitarem

Informació extreta de les activitats "Desaprofitament d'aliments" i "Malbaratament alimentari a casa".
Fulls de treball de l'Annex.
Vídeos per al seu visionat a classe:
["La petjada del desaprofitament d'aliments"](#)
["La petjada del desaprofitament d'aliments 2"](#) tots dos de la FAO.
["El desaprofitament"](#) patrocinat per WWF

Cicles 2, 3

Consideracions prèvies

En cas que no s'hagin realitzat les activitats "Desaprofitament d'aliments" i "Malbaratament alimentari a casa", és important el visionat dels vídeos que proposem.

Tenir present que en la 2a fase de l'activitat, pot ser necessari que utilitzin telèfons mòbils, pel que hauran de sol·licitar-se els permisos necessaris.

Aquesta és una activitat molt adequada per a realitzar clipmetratges i després difondre'ls.

Desenvolupament

1ª fase

En cas de no haver-se vist abans, projectar els vídeos, detenint-se quan sigui necessari i resolent els dubtes que puguin sorgir perquè es compregui tot el contingut.

Dividir la classe en grups i explicar l'activitat a realitzar:

"Hem vist l'important que és el desaprofitament d'aliments i la responsabilitat que tenim els/les consumidors/es en aquest tema. Som una baula més en la cadena de la injustícia de la fam. Hem d'adoptar una postura responsable, prendre partit, actuar, perquè és a la nostra mà canviar les coses.

Els grups heu de pensar accions concretes que ens permetin acabar amb el malbaratament d'aliments en el nostre entorn, elaborant un decàleg amb els passos més importants a seguir".

Repartir els fulls de treball i deixar que els grups elaborin el seu decàleg. Quan tots els grups tinguin les seves accions acabades, una persona de cada grup explica la seva proposta. Reflexionar sobre els seus continguts, de manera que siguin el més adequats i pràctics possible.

2ª fase

Ara crearem una "Campanya de Difusió en Xarxes Socials" amb l'objectiu que el missatge dels decàlegs arribi al major nombre de persones possible.

- Per aconseguir-ho, cada grup haurà de plasmar el missatge de la manera que consideri (imatges digitals, vídeo, àudio, ...), sent el més creatius possible.
- El missatge haurà d'incloure alguna reflexió sobre el malbaratament d'aliments i els punts del decàleg elaborat. Han de plantejar una sèrie d'advertiments i missatges curts i fàcils de difondre, per tal d'informar i sensibilitzar
- Hauran també de decidir quines xarxes utilitzaran (Whatsapp, Snapchat, Instagram...), quines seran més eficaces, quin format serà el més adequat, etc.

És important que, en finalitzar la Campanya, facin una avaluació de la mateixa i valorin el seu impacte: nivell de resposta, seguidors, comentaris, m'agrada, quantes persones van compartir les publicacions, interaccions, etc.

RAP PER FENAR EL MALBARATAMENT

Amb aquesta activitat treballlem

Conscienciació enfront al malbaratament d'aliments.
Responsabilitat enfront del malbaratament d'aliments.
Responsabilitat com a consumidors.
Pautes per evitar tirar aliments.
Realització d'una campanya informativa.
Els ODS 2, 12, 14 i 15.

Durará

Una sessió

Necessitarem

Rap del conte "Aquesta història és la pera", a l'annex.

Cicles

2, 3

Consideracions prèvies

És adequat haver llegit el conte "Aquesta història és la pera" ja que emmarca aquesta activitat i l'activitat de "Fent campanya I". Tenir el decàleg realitzat ajudarà a desenvolupar l'activitat del rap.
També seria interessant haver treballat prèviament les activitats de "Malbaratament alimentari a casa".
El que s'hi hagi treballat pot ajudar a realitzar el rap.
Els següents enllaços, tenen bases rítmiques que poden ser útils per a fer l'activitat:

- <https://www.youtube.com/watch?v=Q0JWsvIewIA>
- <https://www.youtube.com/watch?v=kZU9YY1UDMQ>
- https://www.youtube.com/watch?v=6W_0fWzHgug
- <https://www.youtube.com/watch?v=1e66UhRY2Os>
- <https://www.youtube.com/watch?v=HHLgdUzU2Dc>

Desenvolupament

En gran grup, llegir en veu alta el rap de l'Annex. Dividir la lletra entre els/les nens/es i posar-li música.
Repasar els decàlegs que es van elaborar en l'activitat "Fent campanya I".
Dividir la classe en grups i demanar a cada grup que componguin el seu propi rap: hauran de crear una lletra inspirada en el que es va treballar en els decàlegs, afegint-li una base rítmica.
Posar en comú a classe tots els treballs interpretant cada grup el seu rap. A més, seria molt interessant que s'interpretessin en diversos llocs del centre i que es poguessin interpretar en algun dels Festivals que es realitzen al llarg del curs escolar, per a sensibilitzar la resta de l'alumnat.
Una altra possibilitat és que aquests raps es gravin per poder-los difondre a través de les xarxes socials en el marc de l'Activitat "Fent Campanya".

Rap per frenar el malbaratament

Posa-li música a aquest rap
per frenar el malbaratament.
Cada dia, munts d'aliments
tenen aquest trist final.
És un malbaratament injust,
cal que parem aquest abús!
Moltes persones no es poden alimentar,
mentre nosaltres no parem de malgastar.

Abans del menjar tirar,
pensa en el mal que pots causar.

Litres d'aigua per a regar cultius,
tractors expulsant gasos nocius.
Tant menjar que s'ha produït
i molt d'ell no l'has fruit.
Sigues responsable,
pensa també en l'altre,
que així aquest planeta
serà més habitable.

Abans del menjar tirar,
pensa en el mal que pots causar.

Abans del menjar tirar,
pensa en el mal que pots causar.